

Løgmannsrøðan til umrøðu á tingi

(Framhald av røðu Haldor Hansens):

SOSIALMÁL

Ein týðandi táttur í samfelagi okkara, sum á mongum økjum hevur ligið á láni, eru tey sosialu viðurskiptini. Hesin spurningur var eisini ein av teim fyrstu, sum landsstýri tók til viðgerðar. Stórsta framstigið er fólkpensjónin. Ein rettur, sum øll fólk í dag eiga rett til. Í dag eru tað tí ikki bert nokur serlig privilegiaði, ið hava høvi til at fáa pensjón.

Nógv hevur verið gjørt burtur úr, at hetta hevur ført til nýggjar skattir fyri fólk, men hvørt mansbarn veit í dag, at tann parturin, hvør hevur til pensjónsgjald er so lítill í mun til tað gagn hesin pensjónsrættur gevur, at tað má tykjast at vera óført, at borið er so í band, at Føroya fólk í dag er eitt av heimsins best skipaðu samfelagum í so máta.

Eitt fólk fær í dag 186 kr. (hjún 260) um mánaðin í fólkpensjón, meðan tað frammanundan fekk kr. 260 annan hævnon mánað. Til næsta apríl hekkar gjalddið til 228 kr., og aftur um eitt ár til kr. 268 um mánaðin. Uttan at missa nakað av pensjón síni, kunnu stóð fólk, sum nú er, hava eina inntøku uppá kr. 7100 kr.

Somu reglur eru fyri avlamin fólk, um tað júst ikki er nokur luxuspensjón, so er tað í dag vorðin ein veruleiki, at eingin nýtir at lida neyð orsakað av elli ella av sjúku.

Nógvir aðrir tættir innanfyri sosialógávu treingja eisini til at verða umskipaðir, hesir tættir eru nú tiknir til viðgerðar og verða lagdir fyri tingið aftur til várs.

Vit hava í hesum ári fingið so stórar ábøtur á sosialu viðurskipti okkara sum ongatið áður — og tað er alt hent, síðan hetta landsstýrið varð skipað — samfelagsgæði okkara er v. ø. o. batnaður heilt nógv.

Frammanundan seinasta vali vóru sosialu spurningarnir havdir nógv frammi, tað vóru flokkar, sum beinleiðis hildu hetta vera láturligt og so veruleikafjart at fáa her nevndu skipanir í Føroyum, men hvør maður má í dag áðanna, at hetta nú er veruleiki og tev, sum beinleiðis njóta av hesum góðum, vita best sjálvi, hvat dugur er í tí. Vit eiga at unna teimum hetta væl.

HÚSABYGGING

Hóast so at siga allur dentur verður lagdur á at útbýggja fiskivinnu okkara, so hevur landsstýrið áðanna, at tað ikki ber til at lata onnur týðandi samfelagsmál liggja á láni. Umframt at áðanna, at sosialmálini vóru neyðug, er eisini ein annar kanska ikki minni umráðandi sosialur spurningur at fáa loysn á. Vit áðanna, at tað kanska ikki er tann rétta og endaliga loysnin, men við tí uppskoti, ið landsstýrið hevur lagt á ting í húsalánsspurninginum, er einki at ivast í, at ein stórur saknur hjá fólki okkara verður bótur. Uppskotið miðar ímóti at lætta um láni-trupulleikarnar fyri húsubygging, ið nú eru, og hóast tað er trøngsligt at fáa pening tokan til hesa ætlan, so verður hesin spurningur ætlandi loystur skjótt.

HAVNA- OG VEGABYGGING

Tað er øllum kunnugt, at frammanundan seinasta vali varð ein

slik kappbjóðing av uppskotum um vegabygging, sum menn ikki í sín-um villasta fantasii kundu hugsa sær varð førd út í lívið, ja, sjálvt ikki Kj. Mohr havði droymt um, at hetta kundi gjøgnumførast, men eisini hesa finansiering hevur landsstýrið fingið til vega. Tað er ikki tí, at fólkaflokkurin og tjóðveldið leika so í um vegin norð eftir oyggj. Høvdu teir rátt fyri borgum, varð ikki haki settur í, men er hetta tiltak einans samgonguflokkunum fyri at takka. Teir tordu at leggja rygg til. Í dag er Oyggjarvegurin ein veruleiki, sjálvt um hann ikki er komin á mál — men fortsett verður, til hann verður fastur í Kollfjarðardali.

Tað eru mong vegamál, ið menn vilja hava loyst í bæði, men tað er einki vegamál so neyðugt sum vegin og landingin Fúttaklett—Oyragjöv, men verður hetta strekkið eitt tað fyrsta, ið farið verður undir at gera.

Tunellgerðin í Føroyum hevur verið havd nógv frammi í seinastuni. Hesi stórtíttok, ið ikki hava verið roynd fyrr í Føroyum, eru nú komin so langt, at tað er í ljósmála at fáa hesi verk í gerð, og tað er einans hesum landsstýri at takka.

Tað kom øllum foyringum dátt við, tá fyrrv. landsstýrismaður Hákun Djurhuus stóðgæði allari havnagerð í Føoyum í staðin fyri at fáa í lag líknandi figgarætlanir, sum núverandi landsstýri, men tað var hann so ikki maður fyri.

Í dag hoyrist ein onnur rødd, og fyri mær ljóðar hon sum ein »røst fra graven«. Tann síðsti stjórni frá Ebberød Bank, Knud Monrad Vang. Hann ikki bert rópar um vegir, men millum síni smáu skálkabros smæðist hann ikki við at krevja Oyggjarvegin gjørdan, hann sum var ítarsti maður at forða fyri hesi vegagerð.

Nú aðrir hava lagt rygg til, nú stendur hann upp eftir enda og rópar Oyggjarvegur og betri samferðsla, men hetta skal nokk bert takast sum sjónleikaralótir.

Ei er undir í, at fólkaflokksmenn og tjóðveldismenn skelva í brókunum tá ið teir nú siggja, at vegastrekkini verða gjørd á nærum hvøriu oyggj í Føroyum og stórar havnabvegingar eru í umbúna, og berghol verða brotin, og skip í stórum tali koma til lands.

Hví gjørdi tit ikki hetta, tá ið tit sótu við ræðið — tit høvdu møguleikarnar, og tíðarnar vóru av teim bestu, vinnuliga seð.

Valið í Ísrael

Í Ísrael hevur verið val, og hóast endaliga teljingin ikki er reiðiliga liðug enn, verður sagt, at javnaðarflokkurin har — við Ben Gurion á odda — hevur vunnið stóran sigur.

Flokkurin hevur nú 38,5 pst. av atkvøðunum og er sostatt hin nógv størsti. Framgongdin var 6 pst. — Størsti andstöðuflokkurin er hin konservatívi flokkurin, hann vann sera lítið, eitt sindur í atkvøðutali men lítið til muns.

Konservatívi flokkurin hevur um 13 pst. av atkvøðunum.

LØGMANSRØÐAN

hin mikið umtalaða, verður útvarpað. Í gjárkvøldið byrjaði útvarpingin og heldur hon áfram í kvøld og í morgin. Viðgerðin av løgmannsrøðuni varð tikin upp á band.

Froðbiar sóknar javnaðarfelag

hevur ársaðalfund leygarkvøldið 7. november kl. 8 í Fylkingar holl:

Dagsskrá:

1. Frágreiðing.
2. Framløg av roknskapi.
3. Val av stjórn og álitismonnum eftir lógin.
4. Ymist.

STJÓRNIN

Sundalagið — Skálafjørður

»Sigmundur« og »Streymur« fara nú mánadag og leygardag úr Tórshavn kl. 3 í staðin fyri kl. 4.

»Sigmundur« Toftir—Strendur—Kollafjørð—Tórshavn og »Streymur« norð í Sundalagið.

A/S Thorshavn Melkeforsyning & Margarinefabrik

Ríkisdagsbygningurin í Berlin endurreistur

Í leivdunum av tí tyska ríkisdagsbygninginum, ið nazistar settu eld á seint á kvøldi 27. februar 1933, arbeiða nú allir menn, tað hevur verið gjørligt at fáa fatur á millum steinhoggarnar. Teir eru settir at gera tann partin í stand, ið eftir er av bygninginum, og sum kann verða brúkligur.

Hetta arbeiði hevur higartil kostað 7,4 miljónir mark. Her afturat hevur stjórni í Bonn jattað 3,5 milj. mark í hesum ári. Samanlagt verður met, at istandsetanin av bygninginum fer at kosta 20 milliónir.

Tað man vera vónin um aftur at gera Berlin til høvuðsstað Tysklands, sum hevur verið høvuðsorsøkin til, at menn hava gjørt av aftur at seta henda kenda og vakra bygningin aftur í stand.

Nógv hevur verið tosað um, hvussu bygningurin skuldi verða gjørdur, um hann skuldi moderniserast, ella um hann skuldi verða sum hin gamli. — Avgjørt er, at bygningurin uttan skal hava somu útsjón, sum hann áður hevði, meðan hann innan verður gjørdur nútíðarhóskandi.

Sjálvur tingsalurin kemur at rúma 600 tinglimir og 120 tinglimir av stjórn og øðrum og eisini verða pláss til 720 áhoyrarar.

Nær og hvussu verður við at flyta stjórnarsætið til Berlin er tó enn bert tosað, tað verður ikki smávegis, tí talið á fjórklið í samband við landsstjórnina liggur um 50.000 fólk.

Annars hava seinastu forsetavalini verið í Berlin, so tá forseti aftur skal veljast, verður tann gamla Reichstagsgebaude, sum leigusveinarnir hjá Göring lögdu í øsku, óivað aftur tilreiðar at taka í nýtslu — hóast ikki hin sami, so tá glasuligur og vakur.

- Lækni mín hevur bannað mær at drekka öl, vin og cøcktails.
- Eisini cognac og whisky?
- Nei, tað nevndi hann einki um, og eg spyrji ongatið býttar spurningar.

Tað er altíð ein orsök til ilsinni — men ongatið ein góð.

— Bara eg hevði vita, hvat eg skuldi givið manninum í føðingardagsávu. Honum tørvar alt.

Pápin: Eg haldi tað er ov tíðliga av Gretu at hugsa um hjúnarband. Hon hevur tíðina fyri sær og kann biða eftir tí rætta.

Mamma: Hví skal hon noyðast at biða eftir tí rætta, tá eg ikki gjørdi tað?

Føroya Skipara- og navigatørfelag

hevur ársaðalfund í losjuni friggjadagin hin 20. november kl. 19, við hesi dagsskrá:

1. Frásøga
2. Roknskapur
3. Nevndarval
4. Ymiskt.

NEVNDIN

Framsýning

AV TEKNUM OG MÁLNUM
í sýningarhøll Føroya Banka í dag, leygardag, kl. 2—8 og í morgin, sunnudag, kl. 2—6.

Ingválur av Reyni.

Heldur tú ikki Sosialin

?

So bílegg hann hjá postverkinum !

LYSING: Handskar til damur við avklíptum fingrum bíliga til solu.

— Eg sat uppi líka til midnátt og royndi at minna meg á, hvat tað var, eg ætlaði mær at gera, og so endiliga mintist eg til, at tað var at fara tíðliga í song.

— Tú hevur sanniliga eina vakra bókasamling, men tú hevur jú ov fáar bókahyllar.

— Ja, vist havi eg tað; men eg kann ikki so væl biðja fólk læna mær bókahyllarnar eisini.

1789 kom franski lækni Guillotine fram við uppskoti í franska tingingum, ið hann sjálvur helt vera fram úr gott. — Frønsku skarprættarnir vóru, orsakað av kolvellingini ovbyrjaðir av

SOGA arbeiði, og tað vórðu fleiri fólk domd til deyðis á hvørjum degi, enn nakar bóðil var førur fyri at hálsfogga, helt hann drápháttin við øksu vera ómenniskjansligan og alt ov pinufullan fyri hin deyðsdomda. Tá varð fall-øksin — guillotine — uppfunnin. Hon kundi drepa fleiri fólk á einum sinni — og uttan at ein móður bóðil var noyðdur at hogga fleiri ferðir til, áður enn svirnin kvettist av.